

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Sędziowie:	SSO Jolanta Łanowy SSR del. Grzegorz Tyrka (spr.)
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2015r. w Gliwicach

sprawy z powództwa W. G. (1), F. P. (1) (P.), A. B. (1) (B.), M. K. (1) (K.), Z. G. (G.), K. R. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku częściowego Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 6 marca 2015 r. **sygn. akt** IV P 1646/14

- 1) uchyla zaskarżony wyrok w punktach 2,5 i 7 i umarza postępowanie;
- 2) zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1,6 i 9 w ten sposób, że oddala powództwa;
- 3) zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 10 w ten sposób, że nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem opłaty od pozwu;
- 4) odstępuje od obciążania powodów kosztami postępowania apelacyjnego.

(-) SSR (del.) Grzegorz Tyrka (spr.) (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Jolanta Łanowy

Sędzia Przewodniczący Sędzia

VIII Pa 187/15

UZASADNIENIE

Powodowie W. G. (1), D. B., S. K., F. P. (1), A. B. (1), M. K. (1), Z. G., A. M., K. R. (1) domagali się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w K. Oddziałowi KWK (...) w R. po 597,50 zł tytułem ekwiwalentu pieniężnego w związku prawem do bezpłatnego węgla z ustawowymi odsetkami od dnia 1 maja 2014 roku do dnia zapłaty.

Na uzasadnienie podano, że powodowie są emerytami i na podstawie § 10 porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku zawartego między zarządem (...) Spółki Akcyjnej w K. a organizacjami związków zawodowych posiadają prawo do bezpłatnego węgla na zasadach określonych w załączniku Nr 14 do tego porozumienia. Dnia 6 lutego 2014 roku pomiędzy zarządem pozwanej a organizacjami związków zawodowych zawarto nowe porozumienie, na podstawie którego zmniejszono roczny wymiar bezpłatnego węgla o jedną tonę na okres dwóch lat. Powodowie podali, że porozumienie z dnia 6 lutego 2014 roku nie może działać wstecz i ingerować w prawo do bezpłatnego węgla za 2014 rok, nabyte przez nich z dniem 1 stycznia 2014 roku.

Pozwana wniosła o oddalenie powództw i zasądzenie na swoją rzecz od każdego z powodów zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie podano, że pozwana realizuje na rzecz powodów prawo do bezpłatnego węgla należnego za 2014 rok. Pozwana wskazała, że powodowie W. G. (1), F. P. (1), A. B. (1), M. K. (1), K. R. (1), A. M. byli uprawnieni do bezpłatnego węgla w naturze. W związku z tym pozwana nie wyraziła zgody na zmianę formy realizacji prawa do bezpłatnego węgla. Odnośnie powodów D. B., Z. G. pozwana złożyła ofertę spełnienia świadczenia w formie deputatu węglowego w naturze w miejsce ekwiwalentu pieniężnego.

Wyrokiem częściowym z dnia 6 marca 2015 roku Sąd Rejonowy w Zabrze uwzględnił żądania powodów i orzekł o kosztach sądowych.

W pisemnym uzasadnieniu Sąd I instancji ustalił, że powodowie nabyli uprawnienia do bezpłatnego węgla za 2014 rok z dniem 1 stycznia 2014 roku. Zgodnie z § 10 porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku emerytom, rencistom i innym uprawnionym osobom przysługuje bezpłatny węgiel według zasad określonych w załączniku Nr 14 do porozumienia. Zgodnie z postanowieniami załącznika Nr 14 do porozumienia prawo do bezpłatnego węgla dla emerytów, rencistów i innych uprawnionych realizowane jest w ekwiwalencie pieniężnym; natomiast prawo to na wniosek uprawnionego może zostać zrealizowane w naturze (§ 1.2 i § 2). Sąd I instancji ustalił, dnia 6 lutego 2014 roku zarząd pozwanej spółki i organizacje związków zawodowych zawarły porozumienie w trybie art. 9¹ k.p. w związku z trudną sytuacją ekonomiczną zakładu pracy. Zgodnie z § 6 porozumienia z dnia 6 lutego 2014 roku zmniejszono roczny wymiar bezpłatnego węgla przysługującego emerytom, rencistom i innym uprawnionym osobom o jedną tonę rocznie na okres dwóch lat.

Sąd I instancji przyjął, że porozumienie z dnia 6 lutego 2014 roku zmniejszające prawo do bezpłatnego węgla dla emerytów, rencistów i innych uprawnionych osób niebędących pracownikami pozwanej miało zastosowanie i wywoływało skutek prawny, ale na przyszłość wobec tych osób, do których zastosowanie mają przepisy porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku, w tym zwłaszcza załącznik Nr 14. Treść porozumienia z dnia 6 lutego 2014 roku nie mogła być stosowana do zdarzeń zaistniałych przed jego wejściem w życie. Porozumienie nie mogło zmienić niczego wstecz, nie mogło ingerować ani w nabyte już prawo, ani przerywać biegu terminu do nabycia prawa; albowiem jedynie wprowadziło zmianę na przyszłość (w niniejszej sprawie mogło dotyczyć prawa do bezpłatnego węgla za 2015 rok, 2016 rok). Zatem podpisanie porozumienia przed datą wymagalności świadczenia, nie pozbawiło prawa do dochodzenia jego wypłaty, w sytuacji kiedy porozumienie weszło w życie w trakcie 2014 roku, kiedy osoby niebędące pracownikami nabyły już prawo do bezpłatnego węgla za 2014 rok.

Sąd I instancji zwrócił uwagę, że uchwałą nr 1167/2014 z dnia 10 grudnia 2014 roku pozwana uwzględniła powyższą argumentację i przywróciła emerytom oraz pozostałym uprawnionym osobom uprawnienie do węgla za 2014 rok w wymiarze wynikającym z porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku; jednakże stało się to po dacie wniesienia pozwów.

Sąd I instancji podał, że skoro pozwana nie spełniła świadczenia, to na podstawie porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku należało uwzględnić powództwa. O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 300 k.p. O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2014 roku, poz. 1025).

Apelację wniosła pozwana co do powodów A. B., Z. G., W. G., M. K., F. P., K. R., domagając się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa, zasądzenia na swoją rzecz od powodów zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i orzeczenia o kosztach sądowych.

Pozwana zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że roszczenie powodów nie zostało spełnione, podczas gdy w odpowiedzi na pozew podano, że powodowie pobrali 1 tonę węgla, i w związku z tym roszczenie wygasło. Pozwana do apelacji załączyła dowody pobrania przez powodów 1 tony węgla.

W toku postępowania międzyinstancyjnego powodowie Z. G. i F. P. cofnęli pozwy ze zrzeczeniem się roszczenia, bowiem pobrali deputat węglowy w naturze. Na rozprawie apelacyjnej powód A. B. (1) cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia, bowiem pobrał deputat węglowy w naturze.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej zasługuje na uwzględnienie.

Z dokumentów przedstawionych przez pozwaną wynika, że powodowie pobrali sporną tonę węgla w naturze i zobowiązali się do cofnięcia pozwów.

Powodowie Z. G., F. P., A. B. skutecznie cofnęli pozwy ze zrzeczeniem się roszczenia.

Zgodnie z treścią art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku.

Sąd II instancji uznał cofnięcie pozwów Z. G., F. P., A. B. za dopuszczalne, również w świetle art. 203 § 4 k.p.c. w zw. z art. 469 k.p.c., albowiem pozwana spełniła świadczenie.

Zgodnie z art. 355 k.p.c., w razie cofnięcia pozwu ze skutkiem prawnym, sąd umarza postępowanie, a postanowienie w tym przedmiocie może być wydane na posiedzeniu niejawnym.

Na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i art. 355 k.p.c. należało uchylić zaskarżony wyrok w punktach 2,5 i 7 i umorzyć postępowanie.

Pozostali powodowie nie cofnęli pozwów.

Należy zauważyć, że w razie zaspokojenia roszczenia powoda przez pozwanego w toku procesu nie dochodzi do umorzenia postępowania, jeżeli powód nie cofnie pozwu, ponieważ w dalszym ciągu istnieje żądanie rozpoznania sprawy i orzeczenia o przedstawionym sporze. Samo zaspokojenie roszczenia bez cofnięcia pozwu wywołuje skutki materialnoprawne, prowadzące do oddalenia powództwa z powodu jego bezzasadności i nie zachodzi przeszkoda w merytorycznym rozpoznaniu sprawy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2014 roku, w sprawie III CZP 119/13, opublikowana w OSNC z 2015 roku, Nr 1, poz. 1; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 1999 roku, w sprawie III CKN 936/98, niepublikowany).

Skoro pozwana spełniła świadczenie także na rzecz powodów: W. G. (1), M. K. (1), K. R. (1), to na mocy art. 386 § 1 k.p.c. należało zmienić zaskarżony wyrok w punktach 1,6,9 i oddalić powództwa.

Konsekwencją uwzględnienia apelacji jest zmiana zaskarżonego wyroku także w części dotyczącej kosztów sądowych na mocy art. 386 § 1 k.p.c. i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2014 roku, poz. 1025).

Na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążenia powodów kosztami postępowania apelacyjnego.

(-) SSO Jolanta Łanowy (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR (del.) Grzegorz Tyrka (spr.)

Sędzia Przewodniczący Sędzia